ŠIAULIAI

ŽVALGOMIEJI TYRINĖJIMAI RŪDĖS G. 27A

Jonas STANKUS

2006 m. lapkričio mėnesį vykdyti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai Šiauliuose, Rūdės g. 27A sklype, priklausančiame UAB „NETADA“. Sklype prie jau esančio pastato – pramogų centro „MEGA“ numatoma statyti priestatą.

Šiame sklype yra stovėję pastatai, priklausę Šiaulių baldų įmonei „Venta“. Įmonei sumažinus gamybos apimtis, kai kurie čia buvę menkaverčiai pastatai buvo nugriauti, sklypas privatizuotas. Jo PR dalyje apie 2004 m. pastatytas pramogų centro „MEGA“ pastatas.

Sklypo teritorija labai suardyta: ŠV jos pakraščiu kažkada buvo nutiesta šiluminė trasa, statant pramogų centro „MEGA“ pastatą, sujaukta PR teritorijos dalis. Griaunant čia stovėjusius pastatus griuvenos buvo pilamos ir lyginamos čia pat, visoje sklypo teritorijoje. Dar prieš pradedant archeologinius tyrinėjimus, iš teritorijos buvo pašalinta dalis griuvenų sluoksnio, kuris kai kur siekė iki 70–80 cm storį.

Buvo ištirti 6 šurfai, kurių dydis 2x2 m. Iš viso ištirtas 24 m^2 plotas. Nustatyta, kad po 20–80 cm storio griuvenų sluoksniu yra apie 20–100 cm storio pirminio žemės paviršiaus sluoksnis.

Šurfe 3 aptikti trys stambūs 55x60x32, 58x60x45 ir 50x57x38 cm dydžio akmenys, išdėstyti viename horizontaliame lygyje. Atrodo, kad tai kažkokio čia stovėjusio pastato pamatų likučiai. Be to, šio šurfo kv. 2A PV pakraštyje, po kalkių–puspl yčių luitu pasirodė 2 horizontalios apirusios nedidelių akmenų eilės – tarsi pagrindas virš jų esančiam luitui. Gal tai čia stovėjusios jau minėtos pagalbinės patalpos vidus ir jame buvusios grindys?

Šurfe 4 85–95 cm gylyje buvo atidengtas mūrinis stačiakampio formos, ilgesnis PV–ŠR kryptimi statinys. Statinio sienų plotis – 20 cm. Jos mūrytos iš geltonų plytų, surištų kalkių skiediniu. Jokių pamatų nebuvo, o sienos iki 50–60 cm įgilintos į pirminį žemės sluoksnį. Bendras statinio ilgis – 1,6 m, plotis – 1,1 m. Viduje jis buvo 70 cm pločio, 1,2 m ilgio. ŠV sienos dalis nugriauta tiesiant jau minėtą šiluminę trasą. Vidinės jo sienos tinkuotos. Geriau išlikusios PV sienos aukštis – 1,1 m. Statinio paskirtis neaiški.

Šurfuose 2–5 aptikta gelžgalių, keletas fabrikinės gamybos vinių, kilpvinė, geležinis vyris; rasta glazūruotos buitinės keramikos fragmentų (puodų dugnų–sienelių šukių, vazelės kaklelis, dubens pakraštėlis, fajansinių lėkščių gabalų, porcelianinio indo ąselės ir šono dalys).

Pagal rastą keramiką pirminį žemės sluoksnį galima datuoti XIX a. pabaiga – XX a. pirmąja puse, o sujauktą viršutinį įvairių statybinių liekanų sluoksnį – XX a. antrąja puse.

THE FIELD EVALUATION AT RŪDĖS ST. 27A

A total area of 24 m^2 was excavated in 2006 during an evaluation of the lot at Rūdės St. 27A in Šiauliai and a cultural layer from the late 19 century – 1st half of the 20th century was discovered together with contemporary pottery, isolated iron artefacts, and the remains of stone foundations.